

DR HAB. ZUZANNA JAKUBOWSKA-VORBRICH



z.vorbrich@uw.edu.pl



0000-0002-2086-9470



<https://uw.academia.edu/ZuzannaJakubowska>

Specjalizacja: historia / nauki o kulturze i religii

Zainteresowania naukowe

- Historia i kultura Rapa Nui (Wyspy Wielkanocnej)
- Historia Hiszpanii nowożytnej
- Historia i kultura Madrytu
- języki migowe, Deaf Studies, Disability Studies

Przebieg kariery naukowej:

Absolwentka lingwistyki stosowanej (1998; języki angielski i niemiecki, specjalizacja: tłumaczenia pisemne) oraz iberystyki (2002; hispanistyka). Rozprawę doktorską obroniła w 2007 roku – jej tematem były internacjonalizmy czasownikowe w 5 językach. W 2014 roku uzyskała habilitację na podstawie monografii dotyczącej Wyspy Wielkanocnej i opisujących ją relacji podróżniczych z XVIII wieku. Obecnie kończy studia magisterskie na Filologii Polskiego Języka Migowego. Jej szczególne zainteresowania badawcze obejmują szeroko rozumiane aspekty postrzegania i interpretacji świata oraz komunikacji: między językami (w tym fonicznymi i audio-wizualnymi), epokami, kulturami, różnymi doświadczeniami życiowymi oraz różnymi neurotypami. Poczesne miejsce zajmują tu analiza dokumentów osobistych (głównie dawnych relacji z wypraw) oraz zagadnienie (nie?)przetłumaczalności *sensu largo*. Od 2002 roku nieprzerwanie prowadzi zajęcia w Instytucie Iberystyki: historia Hiszpanii, historia i kultura Wyspy Wielkanocnej, seminaria licencjackie i magisterskie, kiedyś także gramatyka opisowa języka hiszpańskiego, tłumaczenia pisemne humanistyczne, historia Madrytu.

Wybrane publikacje:

Monografie, redakcje, współautorstwo:

- Zuzanna Jakubowska, *Madryt, 11 marca*. Wydawnictwo Akademickie Dialog, Warszawa 2005
- Jadwiga Linde-Usiekniewicz, Zuzanna Jakubowska. Maciej Jaskot, Tomasz Sobański, *Gramatyka opisowa języka hiszpańskiego. Podstawowe problemy. Część I. Morfologia*, Academica SWPS, Warszawa 2010
- Zuzanna Jakubowska, *Odkryta przypadkiem, pojęta opacznie. Wyspa Wielkanocna w osiemnastowiecznych relacjach podróżników na tle rozważań o spotkaniu kultur*, Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, Instytut Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich, Warszawa 2013 [zawiera autorskie przekłady relacji podróżniczych z języków holenderskiego, niemieckiego, hiszpańskiego, angielskiego]
- Zuzanna Jakubowska, *Still More to Discover. Easter Island in an Unknown Manuscript by the Forsters from the 18th Century / Wciąż odkrywana. Wyspa Wielkanocna w nieznanym rękopisie Forsterów z XVIII wieku*, Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, Instytut Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich, Warszawa 2014
- Pedro Fernández de Quirós, *Nuevos Memoriales / New Memorials*, red. nauk. Francisco Mellén Blanco, Zuzanna Jakubowska-Vorbrich, przedmowa Krzysztof Konstanty Vorbrich, tłum. na j. angielski Zuzanna Jakubowska-Vorbrich, ISil UW – MHPRL, Warszawa 2016
- *"The Sleep of Reason Produces Monsters". Misconceptions about Easter Island in the Light of 21st Century Science*, koord. i red. Zuzanna Jakubowska-Vorbrich, ISil UW – MHPRL, Warszawa 2018

Artykuły naukowe:

- *Aspectos controvertidos de la independencia chilena: El estatus de la Isla de Pascua* [w:] *América Latina: dos siglos de independencia. Fracturas sociales, políticas y culturales*, red. Tomás Fernández García, Agnieszka Flisek, Grażyna Grudzińska, Urszula Ługowska, Rubén Darío Torres Kumbrían, Instytut studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich, Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, Warszawa 2010, ss. 113–122
- *Behrens' narrative of the discovery of Easter Island: Two editions, two personalities, two realities*, "Rapa Nui Journal", Vol. 26 (1), May 2012, ss. 21–30
- *The Forsters back in the spotlight. Unknown manuscript on Easter Island discovered in Poland*, "Rapa Nui Journal", Vol. 28 (1), May 2014, ss. 68–87
- *The Spanish expedition to Easter Island, 1770. Original documents and their rendition by Bolton Glanvill Corney* [w:] *Found in Multiculturalism. Acceptance*

or Challenge?, ed. Izabela Handzlik, Łukasz Sorokowski, Series: Warsaw Studies in Politics and Society – Volume 1, Peter Lang – International Academic Publishers, Frankfurt am Main, Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Wien 2014, ss. 107–119

- *Aneksja Wyspy Wielkanocnej (Rapa Nui) przez Chile, Nautologia*, nr 152, 2015, ss. 43–50
- *Legends and Traditions of Easter Island (Rapa Nui) and Problems of Their Translation*, w: *Translation Landscapes – Internationale Schriften zur Übersetzungswissenschaft*, Band 2, eds. Piotr Sulikowski, Anna Sulikowska, Emil Lesner, Verlag Dr. Kovač, 2018, ss. 361–384
- *Spanish Expedition to Easter Island, 1770, and Its Interpretation: An example of Cultural Misunderstanding?*, w: *Oceania. An Important Part of the Pacific*, red. Dariusz Zdziech, WUJ 2018, ss. 13–36
- *Rapanui Vocabulary in Selected Works by Johann Reinhold Forster and George Forster* w: *Translation Landscapes – Internationale Schriften zur Übersetzungswissenschaft*, Band 3, eds. Piotr Sulikowski, Anna Sulikowska, Emil Lesner, Verlag Dr. Kovač, Hamburg 2019, ss. 65–93
- „*Podoba im się wszystko, co czerwone, ale gardzą kolorem czarnym*”. *Paleta barw w osiemnastowiecznych relacjach podróżniczych z Wyspy Wielkanocnej* w: „*Czarne i czerwone*” w kulturze Europy, red. Monika Malinowska, Krzysztof Tkaczyk, Dom Wydawniczy i Handlowy Elipsa 2021, ss. 9–42
- *Kokongo, Roviro i choroba Hansena: lekarze na Wyspie Wielkanocnej (Rapa Nui) w latach 1786–1853* [w:] *Ciało, choroby i praktyki lecznicze w różnych kulturach świata*, red. Bożena Plonka-Syroka, Mateusz Dąsał, seria Doświadczenie choroby w perspektywie badań interdyscyplinarnych, t. VIII, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich, Wrocław 2021, ss. 173–204
- *Identification of bird species mentioned in the early expeditions to Rapa Nui (Easter Island): interpretation and translation problems* w: *Translation Landscapes – Internationale Schriften zur Übersetzungswissenschaft*, Band 5, eds. Artur Dariusz Kubacki, Piotr Sulikowski, Verlag Dr. Kovač, Hamburg 2022, ss. 74–92
- *Traducciones y fuentes / Traductions et sources* w: Loti Pierre, *Diario de un aspirante de La Flora / Journal d'un aspirant de La Flore*, Rapanui Press, Rapa Nui 2023, ss. 134–187

Stypendia i nagrody:

- 2022: Nagroda Rektora UW za wybitne osiągnięcia naukowe

Pełnione funkcje:

- Członkini Rady Naukowej ISil UW
- Członkini Rady Wydziału Neofilologii
- Członkini komisji ds. doktoratów i habilitacji z historii kultur pozaeuropejskich
- Wykładowczyni historii Hiszpanii do XIX w.

*** Kongresy, konferencje:**

2019: współorganizacja (z Ośrodkiem Badań Prekolumbijskich UW) konferencji „Wyspa Wielkanocna, Oceania, Pacyfik: historia i problemy współczesne”, partnerzy: ANZORA, seria wydawnicza Biblioteka Iberyjska, Polskie Towarzystwo Studiów Latynoamerykanistycznych, MAPSE – Museo Rapanui, He Henua Iraro – Rapa Nui, 26.04.2019

2022: udział w organizacji kongresu międzynarodowego: IX Simposio Internacional de Hispanistas “Encuentros 2022”: Los estudios hispánicos ante el reto de las nuevas humanidades, 19-21.05.2022

*** Hobby:** Książki – najchętniej o tematyce takiej jak ogólnie pojęta medycyna, neurologia, neuroróżnorodność, ewolucja, genetyka, biologia, w tym ornitologia, plus różnorakie reportaże i oczywiście historia. Zwierzęta: prywatnie opiekunka dwóch psów, czterech gekonów i czterech gołębi ozdobnych. Gotowanie i historia kulinariów. Fotografia i trochę rysowanie, zwłaszcza zwierząt (realistycznie) i dowcipów (wyłącznie absurdalnie). Wielbicielka elektroniki i kolekcjonerka anegdot z życia wziętych.